

ŽIJEME S MÉDIÍ

PRACOVNÍ LISTY K METODICE

Veřejnoprávní, nebo soukromá média?

Existují tři typy médií: veřejnoprávní, soukromá a státní média. Zatímco v České republice působí veřejnoprávní a soukromá média, v totalitářských státech jako Čína, Kuba či KLRD působí převážně média státní, které zcela kontroluje stát, tak jako tomu bylo v Československu před rokem 1989.

V následujících cvičeních se podíváme na to, jaký je mezi veřejnoprávními a soukromými médii rozdíl a k čemu vlastně veřejnoprávní média jsou.

V seznamu médií si udělejte tečku u těch, která jsou veřejnoprávní.

- Parlamentní listy
- Krajské listy
- Česká televize
- Česká tisková kancelář
- TV Barrandov
- Hospodářské noviny
- Lidové noviny
- Právo
- Český rozhlas

Napište, jaké mají podle vašeho názoru veřejnoprávní média výhody (palec nahoru) a nevýhody (palec dolů).

Soukromá média

Soukromá média jsou vlastněna konkrétním majitelem, který svým vlastnictvím sleduje určité cíle: většinou chce mít z média co nejvyšší zisk, někdy ale může představovat i mocný nástroj ovlivňování. Právě z toho důvodu bychom měli mít určité povědomí o tom, kdo dané médium vlastní, popřípadě jaké techniky soukromá média využívají k tomu, aby přilákala co nejvíce čtenářů, posluchačů či diváků, čímž dosáhnou co možná nejvyššího zisku.

A právě na to, kdo všechno vlastní určitá česká média, se podíváme v této lekci. Rovněž si ukážeme specifika typická pro komerční (soukromá) média.

Spojte čarami vybraná média v jednom sloupci s jejich vlastníky ve druhém sloupci. Znáte tyto vlastníky?

Zdeněk Bakala

Daniel Křetínský

Karel Pražák

Jaromír Soukup

Marek Španěl a Slavomír Pavlíček

Lidové noviny, Metro,
5plus2, rádio Impuls

Hospodářské noviny

Blesk, Aha!, Frekvence 1

Parlamentní listy

TV Barrandov, Týden,
Sedmička

- **Zaznamenali jste rozdíl, když jste se dívali v televizi na veřejnoprávní a soukromé médium? Uveďte možné zdůvodnění, proč tomu tak je.**
- **Jak může vlastník ovlivňovat soukromé médium? Znáte nějaký případ z minulosti?**

Publicistika, nebo zpravodajství?

Pokud žurnalisté píšou do novin nějaký článek, mohou k tomu použít dva formáty: zpravodajství, nebo publicistiku.

Zatímco zpravodajství slouží pouze k informování a nesmí v něm zaznít jakékoliv osobní názory či hodnocení, v publicistickém typu mediálních sdělení platí jiná pravidla: názory a osobní hodnocení jsou zde povolena. Některé weby se tváří, že jsou zpravodajské, v jejich člancích se ovšem nachází řada soudů a hodnocení. Je proto nutné si uvědomit, že dané názory autora jsou stále jen názory, nikoliv fakta. Můžeme tedy s autorem polemizovat, zdali má pravdu. Pro to, abychom rozlišili publicistický text od zpravodajského, ovšem potřebujeme znát rozdíl mezi samotným faktem a názorem.

Přečtěte si dva úryvky níže a rozhodněte, zdali se jedná o publicistický, nebo zpravodajský text. Své rozhodnutí zdůvodněte a přidejte příklady z textu.

Světový den krysy? Nenechme si líbit, co předvádějí ty na Pražském hradě

Kvůli tomuhle měla být plná Letná a Hradčanské náměstí. Jestli máme někdy nahlas a razantně vyslovit svůj názor k tomu, co dělají na Hradě prezident a jeho parta okresních veksláů, tak teď. Miloš Zeman skandální milostí pro správce lánských lesů pána Baláka opět pošlapává víru ve spravedlnost a její fungování v naší zemi. Zároveň nám ukazuje – teď si ještě rok budu dělat, co chci. Necháme si to líbit?

Zdroj: Forbes.cz

Tento text je:

Protože

Prezident Zeman udělil milost obviněnému šefovi Lánské oboře Balákovi

Praha – Prezident Miloš Zeman udělil milost šefovi Lesní správy Lány Miloši Balákovi, který byl odsouzen za ovlivňování veřejné zakázky v Lánské oboře. Zohlednil jeho bezúhonnost i pracovitost. Podle Zemana nebyla zřejmě pro Balákovo odsouzení rozhodná povaha činu, ale to, kde pracuje. V tiskové zprávě zaslané ČTK to dnes uvedl prezidentův mluvčí Jiří Ovčáček. Milost pro Baláka neodpovídá podmínkám, které si prezident stanovil pro její udělení. Zeman už udělil 21 milostí, v druhém funkčním období 12.

Zdroj: Česká televize

Tento text je:

Protože

Svět je složitý...

Dnešní svět je charakteristický tím, že máme informace z celého světa doslova na dosah ruky. Nikdy v lidské historii jsme nedostávali tolik informací jako je tomu právě teď. To s sebou samozřejmě nese pozitiva, ale bohužel také negativa. Jedním z negativ je například to, že v takovém množství informací dochází přirozeně ke zvýšení počtu těch informací, které nejsou zcela pravdivé. Dalším problémem může být také to, že v určitý moment může při našem přemýšlení působit informační přetížení, kdy se ve velkém množství informací ztrácíme a můžeme se rozhodnout hůře, než kdybychom měli informací méně. Nehledě na to, že při zpracování informací podléháme takzvaným kognitivním zkreslením, neboli chybám ve vlastním úsudku, které způsobí, že se můžeme snadno mýlit, aniž bychom si to připustili.

K informacím, které vám poskytne lektor, napište pod kolonku Pravda, zdali jsou pravdivé (ano), či nikoliv (ne).

Informace

Pravda?

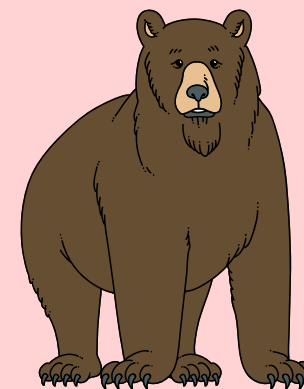
Medvěd Wojtek

Albert Einstein

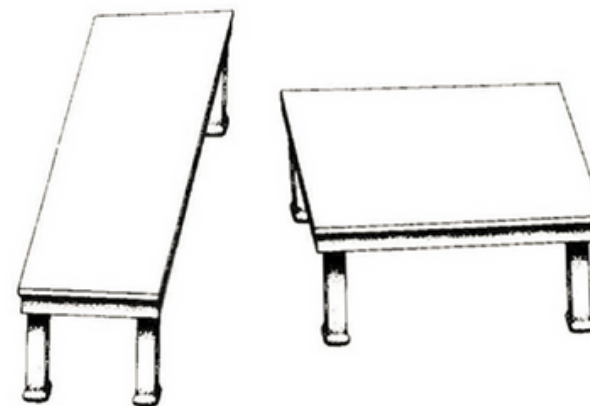
Kuře Mike

Želvuška

Černá sanitka

Nejdříve odhadněte, jestli jsou tyto stoly na obrázku stejně velké. Poté zkuste vymyslet způsob, jak si váš tip ověřit. Jak se liší váš tip od pravdy?

Rychlé a pomalé myšlení

Podle Daniela Kahnemana, nositele Nobelovy ceny za ekonomii, můžeme myslet ve dvou módech: v módu rychlého myšlení a v módu pomalého myšlení. Zatímco dokážeme rychle během sekundy vypočítat příklad $2+2$, s příkladem 18×19 už máme větší problém a musíme zapojit pomalé myšlení, abychom příklad vypočítali. Kdybychom si jen tak během pár sekund tipli, s největší pravděpodobností se nedobereme správného výsledku. Bohužel ale někdy rychlé myšlení využíváme při situacích, které vyžadují myšlení pomalé. Z toho důvodu pak nevyhodnocujeme situace zcela správně. To může vést například k šíření nesprávných informací. Je proto důležité se někdy zastavit a zvážit všechny okolnosti.

Vypočítejte co nejrychleji následující příklad:

Pálka a míček stojí dohromady 110 korun. Pálka stojí o sto korun více než míček. Kolik stojí míček? Svůj výsledek diskutujte ve dvojicích.

Výsledek:

Podívejte se na příspěvek níže a ve dvojicích diskutujte o tom, co si o situaci na fotografii myslíte.

Zdroj:

https://www.reddit.com/r/AlternateAngles/comments/c5dfdf/prince_william_giving_middle_finger_of_ter_prince/

Jak evaluovat informaci?

Kdo by se měl v těch všech informacích vyznat. Vždyť přece kdybych si ověřoval úplně vše, zabere mi to celý den! To je sice pravda, ale ne vše si musíme ověřovat. Jednoduchý způsob, jak rychle evaluovat danou zprávu, je pomocí tří základních otázek. Pokud máte u některé otázky pochybnosti, neváhejte si vyhledat, jestli je zpráva pravdivá.

1) Kdo je autorem dané zprávy?

Píše pod svým jménem, nebo je článek anonymní?

2) Čeho chce zřejmě autor docílit, když píše takovou zprávu? Chce změnit názor lidí? Nebo chce snad na falešné zprávě vydělat peníze?

3) Jaký je obsah mediálního sdělení? Jakých prostředků autor využívá?

Pomocí tří pomocných otázek napsaných vlevo se zamyslete nad věrohodností zprávy.

New Message

Od: pepanezdara@gmail.com

Předmět: NEUVĚŘITELNÉ! JAK CIKÁNÍ PARAZITUJÍ NA DÁVKÁCH

Věřte nebo ne ale je to tak v ty naši milé republice.

Tohle je příběh mé kamarádky, která se živí vyřizováním úvěrů po té, co jsem jí přeposlal jedem z mnoha emajlů o cikánech parazitících na státních dávkách !!!

Čau Péťo, mám následující zkušenost : zavolala mi klientka, zda bych jí mohla vyřídit půjčku cca 200.000,-Kč. Na můj dotaz jaký má příjem, mi sdělila že něco málo přes 45.000,- a manžel přes 13.000,- . Tak jsem si s ní domluvila schůzku. Přišla cikánka, mluvila úplně normálně česky bez cikánského akcentu. Proto jsem to po telefonu nebyla schopna poznat. Zeptala jsem se jí zda může příjem doložit a jakou pracovní pozici vykonává že bere přes 45.000,-. Odpověděla mi, že je na mateřské dovolené nikde nepracuje ani nepracovala. Předložila mi OFICIÁLNÍ papír ze sociálky, kde bylo zřejmé, že MĚSÍČNĚ má příjem ze sociálních dávek 45.600,- a výměr INVALIDNÍHO důchodu manžela na 13.700,-.“

Ve světě falešných zpráv

Podle výzkumu provedeného v roce 2019 se falešné zprávy šíří šestkrát rychleji než zprávy pravdivé. Může za to fakt, že jsou tyto zprávy vysoce aktuální a uživatelé chtějí, aby i všichni ostatní byli v obraze. Tomu, že zprávy šíříme, napomáhá ještě navíc to, na jaké emoce falešné zprávy útočí: většinou se jedná o překvapení, znechucení či strach. Tyto emoce se objevují zpravidla u velkých aktuálních témat, která souvisí zejména s politikou. Falešné zprávy mohou způsobit informační chaos a ztrátu důvěry ve stát, čehož se podle některých indicií snaží využít některé subjekty v rámci takzvané hybridní války. Protože čím více (falešných) informací koluje, tím více jsme zmateni, co je vlastně pravda. Pak dochází k tomu, že rezignujeme a nevěříme už vůbec ničemu.

Podívejte se na jednotlivé hoaxy a fake news a zaznačte u nich fajfkou, jestli jste o nich už slyšeli dříve. Napište, jaká témata se v těchto zprávách objevují a jaké emoce vyvolávají.

Evropská unie chtěla zakázat písmeno Ř.

Vakcíny proti covid-19 měly sloužit k čipování lidí.

Piráti chtěli nastěhovat do volných bytů migranty.

Žiletky v tobogánu zranily malou dívku.

Evropská unie zakázala zabijačky.

Romové nemusí platit za léky.

Ukrajinci si na začátku migrace nevážili jídla a vyhazovali je do koše.

Témata:

Emoce:

Spojte definici s daným pojmem.

Dezinformace

Misinformace

Hoaxy

Fake news

- V podstatě jiné označení pro dezinformace, většinou v souvislosti s velkými médii.
- Nezáměrně vytvořená falešná zpráva vzniklá například omylem, špatnou interpretací apod.
- Falešná zpráva za účelem někoho vystrašit, ale také pobavit. Šíří se většinou řetězovým e-mailem.
- Záměrně vytvořená falešná zpráva za účelem oklamat čtenáře/diváka/posлуhače.

Falešné zprávy všude, kam se podíváte

I když jsou falešné zprávy většinou spojeny s prostředím internetu, vyskytovaly se samozřejmě i před ním. Takovou nejtýpčtější dezinformací je například pomluva, kdy někdo o druhém šíří falešnou zprávu, aby jej poškodil. Dezinformace mohou dokonce vyhrát i bitvy, jako tomu bylo v bitvě u Salamíny, kdy Athéňan Themistoklés nechal rozšířit falešnou informaci, že mezi Řeky panují neshody. To vylákalo perského krále Xerxe k útoku v úžině, kde Peršané nemohli uplatit svoji početní převahu a bitvu prohráli. Dezinformace jsou tak bohužel silnou zbraní, která dokáže ovlivnit osobní život i celou společnost. Proti dezinformacím bojujeme, protože jsou hrozbou pro demokratickou společnost.

Frank Soucha

22. leden · 🌐

Tak proto ta kampaň Antibabiš! Toto mi poslali přátelé z České republiky!

Asi tak..Převzato:

To by měli vědět všichni občané ČR - tak rychle čti a jestli se ti to nelíbí přepošlejí !!! . . .
Na TV Barrandov proběhl pořad Jaromíra Soukupa o české energetice. Ten to tedy rozsvítil !!!
Rozkryl vazby státního podniku Vysokonapěťové energetické soustavy ČR a skutečnost, že se tato část energetické soustavy tajně oddělila od ČEZu. Tento podnik byl napojen na soukromou firmu OSINEK a všichni na soukromou banku, kam tekly nekonečné miliardy z veřejných prostředků. A protože šlo o soukromou banku, neskládala nikomu žádné účty. Prsty v tom měli kmotři ODS v čele s Patrikem Aulickým z Ústí nad Labem, Novákem a Ježkem, všichni z Ústí nad Labem. Napojeni byli další politici z ČSSD i ODS, včetně Petra Gandaloviče, který byl velvyslancem v USA. Zde se točily miliardy z peněz zákazníků platících nesmyslné ceny za odběr elektrické energie. Všichni to věděli, včetně politiků a všichni drželi ústa, protože z toho fantasticky profitovali. Kterí? No především ti z ODS a ČSSD! Ona soukromá banka byla akciovka s akciemi na doručitele, tedy utajení vlastníci se sídlem na Kypru. Proč tam? No, aby se dobře kradlo ve velkém a bez rizika.... Každý spotřebitel platí měsíčně zálohy za odebranou elektrickou energii. Z toho se odděluje velký podíl, který jde do podniku "Vysokonapěťové soustavy" a odtud do výše uvedené soukromé banky se sídlem na Kypru. To je tunel jako hrom, ale policie ani justice nekoná! Tak se buduje ten Fialův kapitalismus v Česku a nová politická kultura dle Fialy, jenomže to není budování kapitalismu, ale obrovská korupce a zlodějna a tedy mafiánský stát !!! Andrej Babiš jim ten penězovod zašlápl. Odtud ta nenávisť k jeho osobě !!! Lze říct, že kradou hlavně úhlavní nepřátele Andreje Babiše !!! Tak už se probudíme! Nikdo nás zachraňovat nemůže a i kdyby mohl, tak to neudělá. Co jsme si nesmyslnou volbou za pomoci změny zákona o volbě koalic posrali, to si také my sami musíme dát do pořádku !!!
Zdroj TV Barandov, Jaromír Soukup

97

39 komentářů 215 sdílení

 To se mi líbí

 Sdílet

Zastavte se a přemýšlejte

Jedním z důvodů, proč se falešné zprávy šíří rychle, je to, že nás jejich sdělení emocionálně zasáhne natolik, že vypínáme svoji racionalitu a příspěvek ihned sdílíme. Abychom nešířili falešné zprávy, nemusíme vše nutně ověřovat na internetu. Můžeme se ovšem zeptat na základní otázky, které zaberou pár sekund, a teprve když se nám něco nezdá, zprávu ověřit. Přepneme tak z módu rychlého myšlení do módu pomalého myšlení, zastavíme se a máme nad svými emocemi kontrolu. Právě kontrola nad tím, co sdílíme, je důležitá. Již několikrát se stalo, že někdo sdílel příspěvek, jenž nebyl pravdivý, a byl jej pak nucen stáhnout. Člověk se poté může cítit špatně, a navíc pomůže dezinformátorům k dosažení jejich cíle. Proto si musíme informace řádně ověřovat.

Podívejte se na příspěvek z předchozího pracovního listu a pomocí klíčových bodů rozhodněte, nakolik je důvěryhodný.

Jaký je zdroj:

Jaké jsou použity jazykové prostředky:

Jaká je argumentace:

Jaká klíčová slova napíšu do vyhledávače:

Jaký je závěr jiných zdrojů:

Celkové hodnocení příspěvku: